Ministerul Sănătăţii al Republicii Moldova

Centrul de excelenţă în medicină şi farmacie „Raisa Pacalo''

APROBAT

Direcţie Management Personal Medical

_____

„15" 05 2017

Curriculum disciplinar

ISTORIA MEDICINEI

Specialitatea
Medicină - *91210*

Calificarea
Îngrijirea bolnavilor

2017

Autor

Ana COŞNEANU, profesor disciplina Anatomia şi fiziologia omului,
grad didactic întâi.

Recenzent

Tudor GREJDIANU, doctor habilitat în ştiinţe medicale, profesor universitar,
Catedra de medicină socială şi management.

_____

Discutat

La şedinţa Catedrei Discipline fundamentale

din "03" 04 2017.

Şef catedră _____ **Svetlana CHEPTANARI**, grad didactic întâi.

Aprobat

La şedinţa Consiliului metodic din "25" 04 2017.

Proces verbal nr. 5

Coordonat

Şef Cabinet Instructiv - Metodic Republican

al Ministerului Sănătăţii

_____ **Diana SAVCA**

„10" 05 2017

CUPRINS		
I.	*PRELIMINARII*	*1*
II.	*CONCEPŢIA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI*	*1*
III.	*COMPETENŢE CHEIE/TRANSVERSALE*	*3*
IV.	*COMPETENŢELE TRANS - DISCIPLINARE*	*3*
V.	*ADMINISTRAREA DISCIPLINEI*	*3*
VI.	*UNITĂŢILE DE ÎNVĂŢARE*	*4*
VII.	*SUGESTII METODOLOGICE*	*11*
VIII	*SUGESTII DE EVALUARE A COMPETENŢELOR PROFESIONALE*	*13*
IX.	*RESURSELE NECESARE PENTRU DESFĂŞURAREA PROCESULUI DE STUDII*	*14*
X.	*RESURSELE DIDACTICE RECOMANDATE ELEVILOR*	*15*

I. PRELIMINARII

Curriculum-ul la disciplina *Istoria medicinei* reprezintă un document de tip proiectiv, care orientează şi monitorizează proiectarea, organizarea şi desfăşurarea eficientă a procesului de învăţământ la această disciplină.

Aplicarea curriculum-ului axat pe competenţe, contribuie la formarea personalităţii elevului şi va fi eficient în cazul, când procesul educaţional va fi centrat pe elev şi rezultatele finale vor fi bine stabilite.

Principii pedagogice şi didactice la disciplina Istoria medicinei. Desfăşurarea demersului educaţional în contextul pedagogiei axate pe competenţe. stimulează proiectarea complexă a strategiei didactice, ce se bazează pe următoarele principii pedagogice şi didactice:

- principiul sistematizării continuităţii în învăţare;
- principiul integrării teoriei cu practica;
- principiul centrării activităţii didactice pe elevi;
- principiul accesibilităţii cunoştinţelor, abilităţilor, deprinderilor; principiul corelării interdisciplinare a conţinuturilor;
- principiul eticii şi deontologiei medicale; - principiul adecvării tehnologiilor didactice

Funcţiile Curriculumului „Istoria Medicinei" :

- act normativ al procesului de predare-învăţare-evaluare a istoriei medicinei în contextul unei pedagogii axate pe competeţe;
- reper pentru proectare didactica şi desfăşurarea procesului educaţional din perspectiva unei pedagiogii axate pe competenţe;
- competenţa de baza pentru elaborarea strategiei de evaluare;
- orientarea a procesului educaţional spre formare de competenţe la elevi;
- comepetenţa fundamentală pentru elaborarea manualelor ,ghidurilor metodologice,testelor de evaluare.

Beneficiari:

Curriculumul este destinat:

- profesorilor din instituţiile de învăţămînt ;
- autorilor de manuale şi de ghiduri metodologice;
- aplicarea curriculum-ului axat pe competenţe, contribuie la formarea personalităţii elevului şi va fi eficient în cazul, când procesul educaţional va fi centrat pe elev şi rezultatele finale bine stabilite

II. CONCEPŢIA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

Definirea disciplinei Istoria medicinei.

Istoria medicinei este o disciplină, care se ocupă atât de evoluţia medicinei ca ştiinţă, cât şi de contribuţiile diverselor personalităţi în acest domeniu. Medicina nu a apărut ca ştiinţă aşa cum o cunoaştem astăzi. De la arta vracilor şi şamanilor care pretindeau că alungă duhurile rele, la medicina sacerdoţilor care practicau în umbra templelor, până la medicina modernă este o cale lungă. Dacă medicul medieval şi renascentist era un erudit, bun cunoscător atât al textelor clasice, cât şi al astrologiei, medicul modern trebuie să fie atât savant, cât şi cetăţean, care să aplice ştiinţa actuală în scopul modificării pozitive a condiţiilor de mediu natural şi social.

Cursul de Istorie a medicinei va contribui la dezvoltarea valorilor general-umane ale elevilor şi la cunoaşterea mai profundă a patrimoniului ştiinţific în dezvoltarea medicinei şi formarea specialistului medical vocaţional. Cunoaşterea Istoriei medicinei nu înseamnă doar un adaos de strălucire, de nobleţe la cele învăţate, nu este doar un exerciţiu intelectual, ci urmând aforismul *Historia magistra vitae* - cunoaşterea trecutului profesiunii, oferă idei pentru prezent şi viitor. Cunoaşterea istoriei medicinei de către lucrătorii medicali reprezintă o necesitate stringentă, deoarece ea se află la baza însuşirii obiectelor clinice de specialitate.

Statutul disciplinei în planul de invaţământ

Disciplina *Istoria medicinii* are un statut de disciplină la liberă alegerea.

Valoarea formativă a disciplinei constă în:

- formarea unor competenţe cognitive, ce reprezintă utilizarea teoriilor şi noţiunilor achiziţionate în cadrul educaţiei vocaţionale;
- formarea competenţelor funcţionale ce reprezintă aplicarea cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor în domeniul de activitate;

În procesul de elaborare a curriculum-ului la disciplina *Istoria medicinii* s-a ţinut cont de:

- experienţele programelor similare predate în universitatea de medicină din ţară şi experienţa din acest domeniu in statele Europene;
- sugestiile cadrelor didactice universitare din republică;
- problema formării unor competenţe integratoare la elevi;
- necesitatea integrării istoriei medicinii cu alte discipline de specialitate pe parcursul formării specialiştilor medicali vocaţionali.

Disciplina Istoria medicinii se creditează cu 2 credite.

Principiile specifice predării – învăţării disciplinei Istoria medicinii.

Curriculum la disciplina Istoria medicinii propune următoarele principii specifice ale disciplinei:

1. Principiile abordării integrate a disciplinei;
2. Principiul centrării activităţii /demersului didactic pe elev;
3. Principiul funcţionalităţii/utilităţii sociale a procesului didactic ;
4. Principiul corelaţiei interdisciplinare

Orientări generale de predare-invăţare a disciplinei „Istoria medicinei".

Procesul general de predare-învăţare a disciplinei *Istoria medicinei* este elaborat în contextul sistemului de competenţe pentru învăţământul profesional vocaţional tehnic .

Competenţa *reprezintă un ansamblu de cunoştinţe, capacităţi, şi abilităţi, organizate pentru a rezolva o sarcină sau un ansamblu de sarcini corespunzătoare exigenţelor sociale.* In contextul definiţiei expuse mai sus *competenţa* include în sine:

- *aspectul cognitiv,* care vizează utilizarea teoriilor şi a noţiunilor, precum şi a cunoştinţelor dobândite prin experienţa de viaţă;
- *aspectul funcţional* (priceperi şi deprinderi), care reprezintă ceea ce trebuie să facă omul în domeniul său de activitate: profesional, educaţional, social;
- *aspectul etic,* care vizează prezenţa valorilor personale şi profesionale.

Rezultanta acestor trei aspecte determină competenţa persoanei, aceasta vizând deprinderile comportamentale într-o situaţie concretă.

III. COMPETENŢE -CHEIE /TRANSVERSALE

1. Compenţe de învăţare/ de a învăţa să înveţi.
2. Competenţe de comunicare in limba materna/limba de stat
3. Competenţe de comunicare în limba străină
4. Competenţe acţional-strategice
5. Competenţe de autocunoaştere şi autorealizare
6. Competenţe interpersonal ,civice,morale
7. Competenţe digitale în domeniul tehnologiei informaţiei şi comunicaţiilor

IV. COMPETENŢE ŞI ABILITĂŢI SPECIFICE DISCIPLINEI

1. Analizarea şi interpretarea problemelor sociale, ştiinţifice, umaniste, economice, biomedicale şi clinice.

1.1. Recunoaşterea datelor istorice din domeniul dezvoltării medicinii.

1.2. Promovarea personalităţilor şi savanţilor care au contribuit la dezvoltarea medicinii ca ştiinţă.

2. Comunicarea în problemele relevante socio-profesionale.

2.1. Comunicarea eficientă în limba oficială a statului.

2.2. Comunicarea eficientă în diverse situaţii socio-profesionale în echipa multidisciplinară.

3. Autoinstruirea şi educaţia profesională continuă în depăşirea provocărilor profesionale.

3.1. Promovarea imaginii pozitive şi a dezvoltării profesiei în contextul social.

3.2. Promovarea unei atitudini autocritice referitor la autoinstruire

V. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI ISTORIA MEDICINEI

Cod	Denumirea unităţii de curs	Semestrul	Numărul de ore			Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
			Total	Contact direct	Lucrul individual		
				Teorie			
S.07 L.044	Istoria medicinei	VII	60	30	30	Teză	2

V. REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR PE UNITĂŢI DE ÎNVĂŢARE

Nr.	Unităţi de învăţare	Numărul de ore		
		Total	Contact direct	
			Teorie	Lucrul individual
1.	Istoria medicinii ca ştiintă şi obiect de studiu.	4	2	2
2.	Medicina în perioda preistorică.	4	2	2
3.	Medicina în epoca Antică.	4	2	2
4.	Medicinaîn Evul Mediu.	8	2	6
5.	Medicina în epoca Renaşterii.	8	4	4
6.	Medicina în secolul al XVII-lea.	6	2	4
7.	Medicina în secolul al XVIII-XIX-lea.	4	2	2

8.	Medicina contemporană în secolul al XX-lea.	**6**	4	2
9.	Ştiinta medicală în România şi Republica Moldova.	**10**	6	4
10.	Medicina viitorului.	**4**	2	2
	Teza	**2**	2	-
	Total	**60**	**30**	**30**

VI. UNITĂŢILE DE ÎNVĂŢARE

Unităţi de competenţă	Unităţi de conţinut
1.Introducere. Istoria medicinei ca ştiinţă şi obiect de studiu.	
UC.1.1 Prezentarea evenimentelor istoriei medicinei în baza frizelor cronologice; **UC.**1.2.Utilizarea adecvată a termenilor istorici în elaborarea comunicărilor orale şi scrise. **UC.**1.3. Manifestarea interesului faţă de studierea disciplinei.	1. Introducere. Istoria medicinei ca disciplină de studiu. 2. Scurtă incursiune în istoria dezvoltării acestor discipline 3. Izvoarele principale pentru studiul istoriei medicinii. 4. Etape importante din evoluţia medicinei ca ştiinţă a învăţământului medical. 5. Principiile deontologice şi sistemul de asistenţă sanitară şi socială.
2.Medicina în perioda preistorică	
UC.2.1.Descrierea izvoarelor medicaleîn perioda preistorică. **UC.**2.2.Caracterizarea fenomenelor istoricecare s-au desfăşurat în epoca preistorică. **UC.**2.3.Analizarea critică a informaţiilor obîndite din diverse surse istorice.	1. Dezvoltareamedicinei în perioda preistorică • Civilizatiilemesopotamiene. • Medicina în Mesopotamia antică. 2. Istoria civilizaţiilor din Mesopotamia. • Codul Hammurabi. • Papirusurile medicale. 3. Importanţa perioadei preistorice în dezvoltarea medicinei ca ştiinţă.
3.Medicina în Antichitate.	
UC.3.1.Prezentarea evinementelor medicinei hipocratice. **UC.**3.2. Analiza interdependenţei evenimentelor din istoria antică **UC.**3.3. Aprecierea activităţii lui Hipocrat pentru teoria, practica şi etica medicală	1. Medicina în Antichitate -trăsături generale. 2. Medicina în Egiptul antic - viziuni şi interpretări. 3. Medicina în Grecia antică. • Ştiinţele medicale în Grecia antică. • Trăsături generale şi importanţa medicinei

actuală.	hipocratice pentru teoria, practica şi etica medicală actuală.
4. Evul mediu — şcoli medicale.	
UC.4.1. Descrierea dezvoltării medicinei dîn Evul mediu. UC.4.2. Analiza activităţii personalităţilor istorice dîn Evul mediu.	1. Medicina medievală în lumea crestină - caracteristici generale ale epocii. 2. Momente importante pentru evolutia medicinei ca ştiinţă, principiile deontologice şi sistemul de asistenţă socială. 3. Medicina medievală în lumea islamică - trăsături generale.Contribuţia arabă în dezvoltarea medicinei. 4. Personalităţile medicinei arabe şi importanţa acestora pentru dezvoltarea teoriei şi practicii medicale: Al Razi-Rhazes, Ibn Sina-Avicenna, Albucassis, Maimonide.
5.Medicina din epoca Renaşterii-caracteristici şi trăsături generale (XV-XVIIв.в.).	
UC.5.1.Argumentarea impotanţei medicinei din epoca Renaşterii. UC.5.2.Analiza activităţii personalităţilor istorice dîn epoca Renaşterii.	1. Medicina în perioada Renaşterii şi post-Renaşterii (sec.XIV-XVII)- trăsături generale ale epocii. 2. Perioada de trecere de la medicina Renaşterii la medicina ştiinţifică. 3. Personalităţi medicale şi importanţa contribuţiei acestora la progresul medicinei: Andreas Vesalius, Ambroise Paré, Girolamo Fracastoro, William Harvey, Marcello Malpighi, Thomas Sydenham.
6. Medicina în epoca Renaşterii. Lecţie de evaluare.	
UC.6.1.Evaluarea cunoştinţelor la subiectul **Medicina în epoca Renaşterii.**	1. Medicina în Renaştere şi post-Renaştere (sec.XIV-XVII) - trăsături generale ale epocii. 2. Personalitati ale medicinei şi importanţa acestora pentru dezvoltarea teoriei şi practicii medicale.
7. Medicina în secolul al XVII-lea.	
UC.7.1. Descriereaimportanţei şcolii engleze în dezvoltarea medicinei. UC.7.2. Caracteristica unor noi ramuri ale medicinii din sec. al XVII-lea.	1. Principalele caracteristici ale medicinei-secolul circulaţiei – caracteristici şi direcţii de dezvoltare. 2. W. Harvey şi cartea sa "Cercetare anatomică asupra mişcării inimii şi sângelui la animale". 3. Apariţia şi dezvoltarea unor noi ramuri ale

	medicinei.
8. Secolul al XVIII-lea sec. „ Luminilor "– trăsături generale ale epocii.	
UC.8.1.Identificarea şcolilor medicale ale sec. „ luminilor". UC.8.2.Explicarea descoperirilor ştiinţifice pentru medicina contemporană. UC.8.3. Analiza activităţii personalităţilor istorice dîn secolul Luminilor.	1. Medicina în secolul Luminilor (sec.al XVIII-lea). Trăsături generale ale epocii. 2. Şcoli şi curente medicale; actualitatea lor pentru medicina contemporană. 3. Personalităţi în secolul Luminilor (sec.al XVIII-lea): Morgagni, Boerhaave, Auenbrugger, Corvisart, Bichat, Laënnec, Jenner, Galvani, Volta, Ramazzini.
***9.* Medicina în secolele XIX - XX - caracteristici. Dezvoltarea învăţământului medical.**	
UC.9.1. Determinarea particularităţilor istorice din epoca contemporană în raport cu spaţiul istoric din alte periode. UC.9.2.Utilizarea adecvată a termenilor istorici şi medicali în elaborarea şi prezentarea discursurilor orale şi scrise. UC.9.3.Elaborarea frizelor cronologice referitor la evenimentele istoriei medicinei în secolul al XVIII -XX-lea.	1. Medicina modernă- trăsături generale şi personalităţi. 2. Noi perspective, domenii de activitate şi exigenţe: medicina experimentală, electrofiziologia, bacteriologia, asepsia şi antisepsia, anestezia, homeopatia, imagistica medicală. 3. Reprezentanţi: Claude Bernard, Willem Einthoven, Louis Pasteur, Robert Koch, Ilia Mecinikov, Rudolf Virchow, Ignaz Semmelweiss, Joseph Lister, William Morton, James Simpson, John Snow, Samuel Hahnemann, Konrad Röntgen.
10. Medicina în secolele XVIII - XX. Lecţie de evaluare.	
UC.10.1 Evaluarea cunoştinţelor la subiectul *Medicina în secolele XVIII - XX.*	1. Medicina modernă- trăsături generale şi personalităţi. 2. Noi perspective, domenii de activitate şi exigenţe: medicina experimentală, electrofiziologia, bacteriologia, asepsia şi antisepsia, anestezia, homeopatia, imagistica medicală. 3. Reprezentanţi: Claude Bernard, Willem Einthoven, Louis Pasteur, Robert Koch, Ilia Mecinikov, Rudolf Virchow, Ignaz Semmelweiss, Joseph Lister, William Morton, James Simpson, John Snow, Samuel Hahnemann, Konrad Röntgen, Henri Becquerel, Pierre şi Marie Curie

11. Ştiinta medicală în România şi etapele ei de dezvoltare.	
UC.11.1.Descrierea etapelor de dezvoltare a medicinei româneşti. UC.11.2.Aprecierea activităţii personalităţilor din medicină din România.	1. Principalele caracteristici ale medicinei româneşti din sec. XIX. 2. Organizarea asistenţei medicale în România. 3. Crearea învăţământului medical românesc. 4. Personalităţi ale medicinei româneşti. Contribuţia acestora la dezvoltarea medicinei naţionale şi universale: V.Babeş, Gh. Marinescu, I.Cantacuzino, C.I.Parhon, I.Cantacutino, C.Levaditi, N.Paulescu, Gr.T Popa, C. Danielopolu, Ana Aslan, G.E.Palade.
12. Istoria medicinei în Republica Moldova.	
UC.12.1.Descrierea etapelor de dezvoltare a medicinei în Moldova. UC.12.2. Aprecierea activităţii personalităţilor din medicină din Republica Moldova. UC.12.3.Manifestarea interesului faţa de studierea şi promovarea valorilor naţionale.	1. Istoria medicinei în Moldova 2. Fondarea şi activitatea instituţiilor medicale în RM. 3. Istoricul dezvoltării Centrului de Excelenţă în Medicină şi Farmacie „Raisa Pacalo ''.
13. Dezvoltarea medicinei în România şi Republica Moldova. Lecţie de evaluare.	
13.1. Evaluarea cunoştinţelor la subiectul *Dezvoltarea medicinei în România şi Republica Moldova.*	1. Principalele caracteristici ale medicinei româneşti . din sec. XIX. 2. Organizarea asistenţei medicale.Crearea învăţământului medical românesc. 3. Personalităţi ale medicinei româneşti. 4. Istoria medicinei în Moldova. 5. Fondarea şi activitatea instituţiilor medicale în RM. 6. Istoricul dezvoltării Centrului de Excelenţă în Medicină şi Farmacie „Raisa Pacalo''.
14. Medicina viitorului – direcţii de dezvoltare şi perspective.	
UC.14.1.Comentarea diverselor opinii asupra evinementelor istorice în dezvoltarea medicinei şi susţinerea punctului propriu de vedere . UC.14.2.Manidestarea interesului faţa de studierea şi promovarea direcţiei ştiinţifice în dezvoltare medicinei.	1. Dezvoltarea unor ramuri noi alemedicinei. 2. Descoperirile în medicină. 3. Premii Nobel pentru medicină. 4. Noi direcţii ştiinţifice în dezvoltarea medicinei.
TEZA	
Evaluarea cunoştinţelor.	1. Istoria medicinii ca ştiinţă şi obiect de studiu. 2. Medicină în perioada preistorică.

	3. Arta vindecării în lumea antică:Mesopotamia, 4. Medicina în Egipt,India,China, Roma, Antică,Grecia Antică. 5. Hipocrate şi concepţia hipocracită. 6. Medicina araba medievala. Avicenna, viaţa şi activitatea. 7. Şcoli medicale în Evul mediu. 8. Medicina în Epoca Renaşterii- caracterisici şi direcţii de dezvoltare. 9. Dezvoltarea anatomiei,primele publicaţii periodice şi importanţa acestora. 10. Marii anatomişti-plasticieni ai Renaşterei. Leonardo da Vinci- viaţa şi activitatea. 11.Medicina în sec.XVII-lea. 12.Medicina în sec.XVIII-lea-caracteristici, dezvoltarea învăţămîntului medical. 13.Medicina contemporană în sec.XIX-lea. 14.Marea şcoală clinică franceză. 15.Descoperilele medicale în secolulâ Luminilor. 16. Istoria medicinii Româneşti în sec XIX-lea. 17. Medicina contemporană în sec XX-lea. 18. Descoperirile în medicină sec.XX-lea. 19. Istoria medicinii în Republica Moldova. 20. Medicina viitorului-direcţii de dezvoltare şi perspective.

6.2 Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalităţi de evaluare	Termeni de realizare
1.Medicina în epoca orânduirii primitive.			
1. Elemente de vindecare în orânduirea comunităţii primitive. 2.Caracteristicile medicinei mesopotamice.	Sarcini didactice individuale : • Elaborarea unor fişe comparative pentru edevenţierea deosebirilor dintre tipurile medicinei în epoca orînduirii primitive • Elaborarea eseului istoric „Caracteristicile medicinii mesopotamice.''	Evaluarea prezentarilor, comunicărilor	2 ore
2. Antichitatea. Ştiinţele medicale în India, China.			

1. Vindecări miraculoase în antichitate 2. Ştiinţele medicale în India, Medicina vedică (Ayurveda). 3.Ştiinţele medicale în China 4.Acupunctura.	Sarcini didactice individuale : • Crearea unui album cu umagini ce conţin trăsături generale ale ştiinţelor medicale în India,China.	Evaluarea portofoliilor, comunicărilor, prezentărilor ppt.	2 ore
3.Ştiinţele medicale în Roma antică			
1.Medicina în Roma Antica • Galenus şi medicina galenica. • Trăsături generale ale galenismului şi importanţa lui. • Galenus în evoluţia medicinei.	Sarcini didactice individuale Selectarea informaţiilor despre ştiinţele medicale în Roma antică.	Evaluarea portofoliilor	2 ore
4.Ştiinţele medicale în epoca Elenistică.			
1. Caracteristicele medicinei arabe medievale (medicina vrăjitorească, medicina religioasă, medicina cultă). 2. Avicena,viaţa şi activitatea (Canonul ştiinţei medicale).	Sarcini didactice individuale : • Elaborarea eseului istoric la subiectul „ Avicena,viaţa şi activitatea".	Evaluarea portofoliilor, comunicărilor, prezentărilor ppt.	2 ore
5.Dezvoltarea medicinei în Evul Mediu.			
1.Medicina medievală în lumea islamică: trăsături generale. 2.Contribuţia arabă la progresul medicinei. 3.Personalităţi ale medicinei arabe şi importanţa acestora pentru dezvoltarea teoriei şi practicii medicale: Al Razi-Rhazes, Ibn Sina-Avicenna, Albucassis, Maimonide.	Sarcini didactice individuale : • Redactarea textului istoric despre activitatea personalităţilor din Evul Mediu	Evaluarea portofoliilor, comunicărilor, prezentărilor ppt.	2 ore
6. Dezvoltarea anatomiei, primele publicaţii periodice de specialitate şi importanţa acestora.			
1.Dezvoltarea anatomiei în perioada Renaşterii. 2.Marele personalităţi din domeniul anatomiei şi	Sarcini didactice individuale : • Selectarea informaţiilor despre dezvoltarea anatomiei din diverse surse bibliografice.	Evaluarea proiectului individual	2 ore

importanţa lor pentru dezvoltarea anatomiei.			
7. Contribuţiile lui Vesalius în dezvoltarea medicinei.			
1.Contributiie lui Vesalius în dezvoltarea medicinei.	Sarcini didactice individuale : • Elaborarea eseului la subiectul „ Vesalius -viaţa şi activitatea".	Evaluarea portofoliilor, comunicărilor, prezentărilor, ppt.	2ore
8.Bazele medicinii ştiinţice sec. XVII			
1. Contribuţiile lui Sanctorius, Baglivi, Borelli. Importanta pentru progresul medicinei. 2. Contribuţiile lui Paracelsus şi van Helmont. Importanta pentru progresul medicinei.	Sarcini didactice individuale : • Postere, comunicări, PPT.	Evaluarea portofoliilor, comunicărilor, prezentărilor, ppt.	2ore
9. Marea şcoală clinică franceză.			
1.Principalele caracteristici ale medicinii şcolii clinice medicale franceze.	Sarcini didactice individuale : • Filme didactice, PPT, comunicări.	Evaluarea portofoliilor, comunicărilor, prezentărilor, ppt.	2 ore
10.Şcoala medicală germană - dezvoltarea învăţământului medical.			
1.Şcoala germană - dezvoltarea învăţământului medical 2.Publicaţii periodice de specialitate şi importanţa acestora.	Sarcini didactice individuale : • Alcatuirea schemelor, arborelelor, itemelor .,Şcoala germană-dezvoltarea învăţământului medical'' • Exerciţii de completare a frizei cronologice.	Evaluarea portofoliilor, comunicărilor, prezentărilor, ppt.	2 ore
11. Istoria nursing-ului – caracteristici şi direcţii de dezvoltare			
1.Nursing-ul – caracteristici şi direcţii de dezvoltare 2.Asociaţia Nursing-ului în Republica Moldova 3.Virginia Henderson, modelul conceptual de îngrijire, trăsături specifice.	Sarcini didactice individuale : • Crearea posterului cu umagini ce conţin caracteristici şi direcţii de dezvoltare a istoriei nursing-ului.	Evaluarea proiectuului individual	2 ore

12. Istoria medicinei româneşti în sec. XIX- XX			
1.Dezvoltarea medicinei româneşti în sec. XIX- XX 2.Marele personalităţi şi importanţa lor pentru dezvoltarea medicine.	Sarcini didactice individuale : • Elaborarea unor prezentări în programe computerizate „Istoria medicinei româneşti în sec. XIX- XX". • Crearea unui album cu umagini ce conţin caracteristici şi direcţii de dezvoltare medicinei în Republica Romănie. • Exerciţii de completarea frizei cronologice.	Evaluarea portofoliilor, comunicărilor, prezentărilor ppt.	2 ore
13. Istoria medicinei în Republica Moldova.			
1.Dezvoltarea medicinei în Republica Moldova 2.Marile personalităţi şi importanţa lor pentru dezvoltarea medicine.	Sarcini didactice individuale : • Crearea unui album cu imagini ce conţin caracteristici şi direcţii de dezvoltare medicinei în Republica Moldova.	Evaluarea portofoliilor, comunicărilor, prezentărilor ppt.	2 ore
14. Istoricul dezvoltării Centrului de Excelenţă în Medicină şi Farmacie „Raisa Pacalo ''			
1.Fondarea şi activitatea Centrului de excelenţă în medicină şi farmacie „Raisa Pacalo'.'	Sarcini didactice individuale: • Prezentarea proiectului individual„ Aici se seamănă lumina''.	Evaluarea portofoliilor, comunicărilor, prezentărilor ,ppt.	2 ore
15. Medicina actuală– direcţii de dezvoltare şi perspective.			
1. Directii de studiu, momente şi personalităţi de referinţă în medicina secolului al XX-lea.	Sarcini didactice individuale • Elaborarea referatelor despre direcţiile de dezvoltare şi perspectivele medicinei actuale.	Evaluarea portofoliilor, Comunicărilor prezentărilor .	2 ore

VII. SUGESTII METODOLOGICE

Componentele de bază ale tehnologiei didactice pentru predarea-învăţarea Curriculum la liberă alegerea, pentru învăţământul profesional tehnic, *Istoria medicinei* sunt:

1. Formarea de competenţe profesionale la eleviii din învăţământul profesional tehnic.
2. Antrenarea sistematică în scopul dezvoltării competenţelor de bază ale disciplinei.
3. Utilizarea metodelor active de instruire, centrate pe elev.

Prezentul Curriculumul serveşte ca bază pentru proiectarea şi organizarea procesului

instructiv ce are drept scop formarea şi performarea competenţelor specifice ale disciplinei.

O astfel de abordare prevede proiectarea demersului didactic la disciplina Istoria medicinei în vederea formării şi dezvoltării competenţelor profesionale ale elevilor din învăţămîntul profesional tehnic.

Pornind de la structura sa, numărul de ore, capitolele sau unităţile de competenţă se vor stabili în dependenţă de calificarea profesională de către instituţiile de învăţămînt profesional tehnic în acord cu competenţele profesionale care necesită a fi formate elevului. În acest context, demersul educaţional se va axa pe:

Perspectiva integrării profesionale - utilizarea în calitate de metode de instruire a studiilor de caz, proiectelor, situaţiilor de problemă şi, în special, îndeplinirea unor sarcini concrete de lucru. Accentul se va pune pe stimularea gîndirii critice, pe dinamizarea procesului de învăţare, pe formarea de competenţe profesionale specifice, ce vor asigura absolvenţilor şanse sporite de angajare în cîmpul muncii şi oportunităţi de realizare profesională.

Centrarea pe cerinţele pieţei muncii - racordarea ofertei instituţiei de învăţământ atît la necesităţile şi aşteptările angajatorilor, cît şi la specificul noilor tehnologii informaţionale. Acest fapt contribuie la integrarea eficientă a absolvenţilor în câmpul muncii. Este foarte important ca fiecare instituţie de învăţământ să operaţionalizeze prevederile curriculare prin stabilirea explicită a modulelor de instruire, în caz particular a unităţilor de competenţă necesare viitorilor absolvenţi ai învăţământului profesional tehnic.

Orientarea spre finalităţi de învăţare - focusează procesul de instruire pe un şir de rezultate scontate, care reflectă ceea ce se aşteaptă de la un formabil să cunoască, să înţeleagă şi să fie capabil să execute la finalizarea programului de pregătire profesională.

În învăţămîntul profesional tehnic, finalităţile procesului de instruire sînt materializate prin competenţe. În procesul de instruire orientat spre formarea competenţelor, cadrele didactice vor aplica metodele de predare-învăţare ce asigură dezvoltarea şi consolidarea celor trei componente ale competenţei: cunoştinţe, abilităţi şi atitudini.

Cunoştinţele reprezintă rezultatul asimilării prin învăţare a unor informaţii cu privire la un ansamblu de fapte, evenimente, principii, teorii şi practici legate de un anumit domeniu de muncă sau de cunoaştere (de studiu), au rolul de a interioriza informaţia comunicată. În acest caz, sînt implicate anumite procese psihice (percepţia, memoria şi unele operaţii elementare de gîndire).

Atitudinile au ca scop formarea la elevi a comportamentului şi valorilor în contextul condiţiilor sociale bine determinate. În acest scop, se vor aplica strategii care formează la elevi valori şi atitudini personale: studiul de caz, interviul, jocul de rol, dezbaterea, asaltul de idei etc.

Strategiile, metodele şi tehnicile utilizate în procesul de formare a competenţelor se vor realiza în cadrul unor forme de organizare a acţiunii didactice. În procesul de instruire, componentele competenţei se formează prin sarcini didactice cu caracter de problemă, prin adaptarea unei game de tehnici interactive care asigură o educaţie dinamică, formativă, motivaţională, reflexivă şi continuă.

Cadrul didactic va ordona unităţilor de învăţare structurate pe capitole în conformitate cu logica domeniilor meseriei/specialităţii şi cu logica didactică, iar activităţile de predare-învăţare vor fi selectate în aşa mod încît să asigure condiţii optime pentru formarea competenţelor specificate în Curriculum.

Formarea de competenţe necesită aplicarea mai multor metode, procedee, acţiuni şi operaţii, care se structurează, în funcţie de o serie de factori, într-un grup de activităţi. Procesul

didactic se va baza pe activităţile de învăţare-predare cu un caracter activ, interactiv şi centrat pe elev, cu pondere sporită a demersurilor de învăţare şi nu a celor de predare, pe activităţile practice şi mai puţin pe cele teoretice.

În elaborarea propriilor strategii didactice, fiecare cadru didactic se va conduce de următoarele principii moderne ale educaţiei: elevii învaţă cel mai bine atunci cînd consideră că învăţarea răspunde nevoilor lor; elevii învaţă atunci cînd sînt implicaţi activ în proces; elevii au stiluri diferite de învăţare: ei învaţă în moduri diferite, cu viteză diferită şi din experienţe diferite; elevii învaţă cel mai bine atunci cînd li se acordă timp pentru a "ordona" informaţiile noi şi pentru a le asocia cu "cunoştinţele vechi".

În scopul învăţării centrate pe elev, cadrele didactice vor adapta strategiile de predare la stilurile de învăţare ale elevilor (auditiv, vizual, practic) şi vor diferenţia sarcinile şi timpul alocat efectuării lor prin: individualizarea şi creşterea treptată a nivelului de complexitate a sarcinilor propuse fiecărui elev în funcţie de progresul acestuia; stabilirea unor sarcini deschise, pe care elevii să le abordeze la niveluri diferite de complexitate; diferenţierea sarcinilor în funcţie de abilităţi, pentru indivizi sau pentru grupuri diferite; prezentarea sarcinilor în mai multe moduri (explicaţie orală, text scris, conversaţie, grafic); utilizarea unor metode interactive (învăţare prin descoperire, învăţare problematizată, învăţare prin cooperare, joc de rol, simulare).

În procesul de studii competenţele se formează prin sarcini didactice corespunzătoare şi prin adaptarea unei game de tehnici interactive, care asigură o educaţie dinamică, formativă, motivantă, reflexivă, continuă.

Pentru facilitarea procesului de asimilare de către elevi a cunoştinţelor, se recomandă utilizarea următoarelor metode: eseu istoric, text istoric, demonstrarea , conversaţia euristică, explicaţia, algoritmizarea, problematizarea, tehnica SINELG, diagrama Wenn, tehnica Păiangenul.

În activităţile practice, accentul se va pune pe îndeplinirea cu exactitate şi la timp a sarcinilor de lucru. Realizarea proiectelor în cadrul activităţilor practice va urmări nu numai dezvoltarea abilităţilor individuale, dar şi a celor de lucru în echipă.

În activităţile individuale, accentul se va pune pe studiere, analiza şi sistematizarea materialului teoretic şi practic în scopul îndeplinirii sarcinilor de lucru individual. Acestea vor fi prezentate în formă de portofolii, proiecte, sarcini specifice etc.

VIII. SUGESTII DE EVALUARE A COMPETENŢELOR PROFESIONALE

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învăţare. Orice proces educaţional se finalizează prin evaluare, ca o cunoaştere şi recunoaştere a rezultatelor procesului de achiziţionare şi formare.

Axarea procesului de învăţare-predare-evaluare pe competenţe generează o structură continuă a evaluării, realizată prin evaluare formativă, testări formative şi evaluare sumativă (finală).

În baza activităţilor de evaluare se obţine motivarea elevilor şi recepţionarea unui feed-back continuu, care permite corectarea operativă a procesului de învăţare; stimularea autoevaluării şi evaluării reciproce; evidenţierea succeselor; implementarea evaluării selective sau individuale.În acest context, valoarea evaluării formative la disciplina Istoria medicinei constă în formarea permanentă, continuu a competenţelor la elevi reflectate în standardele educaţionale.

Metodele folosite pentru evaluarea continuă presupun chestionarea orală sau scrisă, metode interactive: studiu de caz, lucrări practice, proiecte, testări interactive.

Realizarea evaluării continue permite o apreciere obiectivă a cunoştinţelor şi competenţelor elevilor, precum şi a progreselor înregistrate de aceştia.

Actualmente, evaluarea tradiţională este tot mai mult combinată cu evaluarea alternativă, dialogată, deoarece aceasta din urmă, completează datele furnizate de metodele de evaluare tradiţionale, prin lărgirea sferei de cuprindere şi are marele avantaj că, alături de cunoştinţe şi capacităţi, mai putem evalua atitudini, interese, capacitatea de a face aprecieri de valoare; opinii, adaptări de atitudine şi comportamente.

Dezvoltăm la elevi capacităţi de autoevaluare şi evaluare reciprocă, astfel elevii participând activ la procesul de evaluare.Verificarea cunoştinţelor se efectuează sistematic, pentru a stabili volumul şi calitatea competenţelor dobândite de elevi, îmbinând metodele tradiţionale cu cele moderne.

- **Tradiţionale:** demonstraţia, probe scrise, probe orale, adnotarea schemelor.
- **Alternative (moderne):** autoevaluarea, evaluarea reciprocă, testarea.

Pentru verificarea capacităţilor şi competenţelor privind cunoaşterea întregii materii la etapa finală a lecţiei se folosesc: testarea orală/scrisă, problematizarea, integrame, iar în cadrul lecţiilor de evaluare se utilizează testarea în scris.

Atât profesorul cât şi elevii, trebuie să conştientizeze că cel mai important este faptul „cât de bine pot să aplice" elevii ceea ce ştiu şi „ceea ce sunt capabili să facă" cu ceea ce au studiat la disciplina dată. Aceste considerente vor face ca în evaluarea finală ponderea aplicaţiilor practice să tindă spre maximum posibil. Toate criteriile de evaluare trebuie cunoscute de elevi la etapa de demarare a cursului. Evaluarea continuă şi finală la disciplina Istoria medicinei se doreşte a fi una autentică şi axată pe succes.

Evaluarea sumativă se va realiza la finele semestrului I de studii prin teză, care va demonstra posedarea competenţelor şi abilităţilor specifice indicate în curriculum.

IX. RESURSELE NECESARE PENTRU DESFĂŞURAREA PROCESULUI DE STUDII

Denumire modul	Mijloace recomandate
Istoria medicinei	• Curriculum-ul la disciplină; • Planul tematic la disciplină ; • Proiectul didactic al lecţiei; • Lecţia ştiinţifică; • Prezentarea lecţiei în programul Power – Point; • Filme didactice; • Agenda de lucru • Tabele, Scheme • Teste de evaluare a cunoştinţelor

X. RESURSELE DIDACTICE RECOMANDATE ELEVILOR

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa
1	Bologa V.L. - Istoria medicinii. Editura medicală, Bucureşti, 2003, 266 pag.	Bibliotecă USMF„ N. Testemiţanu ”
2	Bologa V.L. - Istoria medicinii universale, Editura medicală, Bucureşti, 1970, 802 pag.	Bibliotecă USMF„ N. Testemiţanu ”
3	Iftimovici Radu. - Istoria medicinii. Editura ALL, Bucureşti, 1995, 371 pag.	Bibliotecă USMF„ N. Testemiţanu ”
4	Ionescu C. - Istoria medicinei, Ed. PIM, Iaşi, 2002	Bibliotecă USMF„ N. Testemiţanu ”
5	Istoria medicinei universale - Ed. Medicala, Bucureşti, 1970	Bibliotecă USMF„ N. Testemiţanu ”
6	Istoria medicinei românesti Bucureşti, Ed. Medicala ,200	Bibliotecă USMF„ N. Testemiţanu ”
7	Tratat de Istoria ştiintei în România - Medicina Ed. Academiei 1980	Bibliotecă USMF„ N. Testemiţanu ”